

MEMO

Onderwerp: *Voortgangsbericht traject regionale samenwerking & verbonden partijen*

Van: *Griffierkring Noord Limburg*

Aan: *Presidia gemeenteraden Noord Limburg*

Datum: *11-12-2016*

Wat vooraf ging

Op 20 januari 2016 heeft in het stadhuis van Venlo een regionale workshop plaatsgevonden getiteld 'GRIP op samenwerking' waaraan de Noord-Limburgse raden hebben deelgenomen. Naar aanleiding van de deze workshop zijn de griffiers door de raadsleden verzocht om in gezamenlijkheid een praktische handreiking uit te werken voor meer grip en sturing van de gemeenteraden op regionale samenwerkingsverbanden in Noord Limburg. De griffierkring Noord Limburg heeft dit verzoek opgepakt en informeert u via deze weg over de voortgang van dit proces.

Te weinig tijd en kennis

Gemeenten zijn steeds sterker afhankelijk van andere publieke en private partijen om hun doelen te bereiken. Een aanzienlijk deel van de gemeentelijke begroting wordt doorgesluisd naar verbonden partijen, vaak partners in de regio, denk aan de BSGW, de Veiligheidsregio of de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Limburg Noord. Dit dwingt ons tot het maken van gezamenlijke afspraken over de controle en sturing op verbonden partijen. Recent onderzoek laat zien dat raadsleden tobben met deze ontwikkelingen¹. Raadsleden vinden van zichzelf dat zij over onvoldoende kennis, expertise en tijd beschikken om regionale samenwerkingsverbanden goed te kunnen volgen en te controleren.

N.B. De frustratie dat zaken steeds meer op afstand worden gezet en de wens om te komen tot regionale afstemming en sturing op Verbonden Partijen is door raadsleden uit de regio expliciet aan de orde gebracht bij het nu lopende regionaal rekenkameronderzoek naar de Veiligheidsregio. Daarbij is de wens uitgesproken om als gemeenteraden meer gezamenlijk op te treden. Met als doel om de rol van de gemeenteraden als kadersteller, controleur en volksvertegenwoordiger rol bij sturing op afstand beter te positioneren en te verankeren.

Kortom, sturen en controleren wordt een stuk gemakkelijker als gemeenteraden besluiten om de krachten te bundelen en uitgangspunten bestuurlijk vast te leggen over de regionale samenwerking met Verbonden Partijen in het algemeen en de Gemeenschappelijke Regelingen in het bijzonder. De recente wijziging van de Wet Gemeenschappelijke Regeling draagt er bovendien toe bij dat de invloed van raden in de planning en controlcyclus wordt versterkt.

Hoe is de 'praktische handreiking' vormgegeven

De door de raden gevraagde praktische handreiking is door de griffierkring uitgewerkt in de vorm van 6 spelregels voor de gemeenteraden voor de samenwerking met verbonden partijen.

Met deze spelregels wordt allereerst ingezet op harmonisatie van de stukkenstroom van regionale samenwerkingsverbanden om zo raden en colleges in staat te stellen binnen gestelde termijnen besluitvorming ten aanzien van verbonden partijen te laten plaatsvinden.

¹ Onderzoek onder raadsleden naar regionale samenwerking, gemeenschappelijke regelingen en herindelingen, Raadslid.NU, 2014.

In die zin dat de informatievoorziening is afgestemd op de behoeften van de gemeenteraden omtrent verantwoording en informatievoorziening. Het sturen op de stukkenstroom moet worden gezien als randvoorwaarde om de uitgangspositie van deelnemende gemeenten te versterken om zo beter te kunnen sturen en te kunnen controleren op kwaliteit en resultaat (toets op doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid).

De lokale autonomie en beslissingsbevoegdheid van de raden blijft hiermee in stand; wel wordt de weg vrijgemaakt om als raden meer regionaal te kunnen opereren.

Toelichting op de 6 spelregels

In de bijlage bij dit memo zijn de spelregels voor verbonden partijen nader uitgewerkt. Hierin wordt helder verwoord 'Wat Wanneer en Hoe' (met welke vormvereisten) moet worden voorgelegd. De spelregels zijn aanvullend op wet en regelgeving en bieden de mogelijkheid de werkwijze op uniforme wijze te regelen.

Het is de bedoeling van de griffierkring Noord Limburg om deze spelregels in nauw overleg met de gemeentelijke organisatie en met Verbonden Partijen verder vorm en inhoud te geven.

De 6 spelregels voor verbonden partijen en gemeenten zijn:

1. Startnotitie.
2. Regionale klankbordgroep Verbonden Partijen.
3. Monitoring: één gemeentelijke trekker per regeling.
4. Afspraken over Informatievoorziening en agendering.
5. P&C cyclus.
6. Meerjarenbeleidsplan

Voor een inhoudelijke toelichting op de spelregels wordt verwezen naar de bijlage bij dit memo. Dit memo is geen statisch document, maar vormt de start voor het gesprek met alle betrokkenen.

Vervolgstappen in dit proces

In dit proces zoeken wij nadrukkelijk de samenwerking met de secretarissen van de betrokken gemeenten, vanuit de intentie om als secretarissen en griffiers onze krachten te bundelen in dit proces en te komen tot een gezamenlijk verbetertraject voor Verbonden Partijen. Een eerste spoor dat in gezamenlijkheid zou kunnen worden opgepakt is gericht op de verbetering van de informatievoorziening om zo besluitvorming binnen gemeenten te optimaliseren en de posities van raden en colleges te versterken. Op 9 februari a.s. is een delegatie van de griffierkring Noord Limburg te gast tijdens het Secretarissen Overleg om bovenstaande te bespreken.

De 6 spelregels zullen begin 2017 ook worden voorgelegd aan de presidia van de betrokken gemeenten (als opdrachtgever) en worden besproken met verbonden partijen. Daarbij is het de bedoeling om de nieuwe spelregels voor Verbonden Partijen medio 2017 in een tweede regionale workshop voor de lokale raadsleden uit de regio te bespreken. Daarbij wordt gezien of de raden in Noord Limburg de krachten willen bundelen bij belangrijke, beleidsinhoudelijke, regelingen.

Bundeling van krachten kan geschieden door:

- *Instellen van regionale agendacommissie*
Geadviseerd wordt te gaan werken met een informele netwerkorganisatie van regionale lokale gemeenteraden rond de aansturing van Verbonden Partijen. Dat is

mogelijk door een regionale klankbordgroep op te zetten die adviseert over de procesgang².

- *Rapporteurs raad*

Geadviseerd wordt om afspraken te maken over monitoring van belangrijke regelingen en het rapporteurschap onderling te verdelen in de regio. Om die verdeling te kunnen maken, is in de regio een inventarisatie van regelingen uitgewerkt, aan de hand waarvan tijdens de workshop GRIP 2 de discussie gevoerd kan worden welke accenten gelegd moeten worden.

- *Publieke verantwoording*

Als de regio gemeenteraden dat wenselijk vinden, kan een stap verder gezet worden en kunnen regionale bijeenkomsten belegd worden waarbij publieke verantwoording vanuit het perspectief van de raad en bewoners centraal komt te staan (zie de bijlage).

Op basis van de tweede regionale raadsworkshop die medio 2017 zal plaatsvinden, wordt een initiatiefvoorstel voor de gemeenteraden uitgewerkt over de kaders voor verbonden partijen. Het initiatiefvoorstel wordt van tevoren aan de verbonden partijen voorgelegd. Reacties kunnen aldus worden meegenomen in het raadsvoorstel over de verbonden partijen.

Heeft u vragen?

Middels dit voortgangsbericht hebben wij op de hoogte gesteld van de ontwikkelingen die tot op heden hebben plaatsgevonden en de processtappen die op korte termijn zullen volgen. Het voortgangsbericht kan voor bespreking binnen de presidia worden geagendeerd en desgewenst nader worden toegelicht door de griffiers.

Geert van Soest	raadsgriffier Venlo
Ita Joosten	raadsgriffier Peel en Maas
Ruud Poels	raadsgriffier Horst aan de Maas
Esther Apeldoorn	raadsgriffier Beesel
Sjaak van het Hof	raadsgriffier Bergen
Jos van der Knaap	raadsgriffier Gennep
Patrick Peters	raadsgriffier Venray
Luuk Berben	raadsgriffier Mook

² Maatwerkdemocratie. Naar een krachtiger, trefzekere gemeenteraad 2020 als kruispunt in de lokale democratie. Denktank Vereniging van Nederlandse gemeenten, jaarbericht 2016. Pagina 29.

In de raadstafel heeft iedere gemeenteraad 2 vertegenwoordigers. De raadstafel keurt geen regionaal beleid goed of af, maar kan wel gevraagd of ongevraagd advies geven.